

Esimerkki toiminnallisen työn menetelmäkuvauksesta:

Savolainen, L. & Siekkinen, O. 2012. Lasten infektiot – opas päivähoitoon. Opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala, hoitotyön koulutusohjelma.

5 Opinnäytetyön taustat ja menetelmät

Jyväskylän kaupungin päiväkodeissa on nykyisessä käytössä yksisivuinen hoito-ohje, joka perustuu Terveysportista löytyvään Marjo Rengon artikkeliin (Renko 2011). Ohje sisältää suositukset lasten eristämisestä päivähoitosta ja koulusta tulehdussairauksien tartuttavuuden kannalta. Hygieniakäytänteistä Jyväskylän kaupungilla on olemassa ohjeistus ruokailun ja wc-hygienian osalta lasten turvallisuusohjeessa (Pelkonen ym. 2011, 19-22).

Toimeksiantajamme on Jyväskylän kaupungin lasten päivähoitopalvelut. Tästä syystä opinnäytetyömme tuotoksena syntyneen oppaan suositukset lapsen poissaolosta päiväkodista perustuvat pääosin Jyväskylän kaupungin ohjeistuksiin. Opinnäytetyön yhteydessä tuotettu opas on tehty vastaamaan päivähoiton toivetta saada yhtenäinen opas lasten infektioiden hoidosta ja niiden ehkäisemisestä. Opas tulee toimimaan päivähoiton henkilökunnan työvälineenä lasten tartuntatautien ehkäisemisessä. Opas on toteutettu yhteistyössä Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen (JYTE) neuvoloiden ja Jyväskylän kaupungin päivähoiton kanssa. Opas koottiin teoretiedon ja yhteistyökumppaneiden toiveiden ja palautteen pohjalta. Kirjallisen julkaisumuodon lisäksi opasta on mahdollista lukea myös sähköisenä pdf-tiedostona, mikä lisää tuotteen käyttöarvoa ja mahdollistaa oppaan saatavuuden kaikkiin päivähoiton yksiköihin.

Päädyimme rajaamaan työmme keskusteltuamme toimeksiantajan kanssa heidän tarpeistaan ja jo olemassa olevasta tiedosta ja kaupungin tarjoamasta materiaalista. Opinnäytetyömme perustuu työelämän tarpeisiin, joten oppaan tulisi jäädä päivähoiton henkilökunnan käyttöön ohjausmateriaalina. Opinnäytetuotokseen keskeises-

Kommentti [LS1]: alaotsikko tälle osuudelle?

ti kuuluvaan tutkimuskysymykseen ' *Millainen on hyvä opas* ' haettiin vastausta tutustumalla aiheesta kirjoitettuihin materiaaleihin ja esittelemällä olennaisimmat osat alueet opinnäytetyössä. Hyvän oppaan kriteerejä ja ohjeita hyödynnettiin kriittisesti oppaan toteuttamisessa.

Opinnäytetyössä hyödynnettiin päivähoidon henkilökunnan ja neuvoloiden yhteistyöhenkilöiden antamaa palautetta oppaan sisällön tuottamiseksi. Lisäksi käytimme säännöllisesti ohjaavien opettajien antamaa ohjausta ja neuvontaa. Pyysimme kehittämisideoita oppaan edistämiseksi myös ulkopuolisilta henkilöiltä.

5.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Kommentti [LS2]: ensimmäisen alaluvun pitäisi alkaa aiemmin

Valitsimme toiminnallisen opinnäytetyön, sillä koimme sen mielenkiintoisimmaksi ja haastavaksi vaihtoehdoksi. Opinnäytetyö lisää ammattitaitoamme, sillä opinnäytetyössä syvennämme omaa ammatillista osaamistamme hoitotyössä. Valitsimme aiheen siksi, että se vaikutti alamme kannalta kiinnostavalta ja hyödylliseltä. Merkittävänä tekijänä aiheen valinnassa oli, että opinnäytetyön tekijöiden tutkintojen suuntautumiseen kuuluu olennaisesti lasten hoitotyö. Lasten hoitotyöhön liittyvästä opinnäytetyöstä on hyötyä sekä terveydenhoitajaopiskelijalle, että lasten hoitotyöhön suuntautuvalla sairaanhoitajaopiskelijalle. Toiminnallinen opinnäytetyö on kaksiosainen kokonaisuus, joka koostuu käytännön toteutuksesta ja sen kirjallisesta raportoinnista. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen tai toiminnan järjestäminen. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapana voi olla esimerkiksi näyttely, verkkosivut tai opas. (Vilkka & Airaksinen 2004, 9.)

5.2 Opinnäytetyön eteneminen

Aloitimme opinnäytetyöprosessin syksyllä 2011 saatuaamme Jyväskylän kaupungin taholta aihe-ehdotuksen yhteydenottomme jälkeen. Aihe-ehdotuksenjälkeen otimme yhteyttä päivähoidon edustajiin ja tiedustelimme tarkemmin millaisia asioita he toivoivat työmme sisältävän. Saimme paljon yhteydenottoja sähköpostitse sekä puhelimitse.

Aiheen valinnan ja rajauksen jälkeen hankimme tietoperustaa ja tutustuimme aiheesta jo olemassa oleviin ohjeisiin. Kriteereinämme oli, että tiedon tulisi olla suhteellisen tuoretta, ja se olisi tunnetuista ja laadukkaista lähteistä löytyvää. Aineiston hankinnan jälkeen aloitimme raportin kirjoittamisen ja sen myötä oppaan sisällön tuottamisen.

Käyttämämme toiminnallinen opasmenetelmä oli alusta asti selvä, koska se oli toimeksiantajamme toive. Päätimme työmme alkuvaiheessa käyttää oppaan visuaalisessa toteutuksessa apuna tuttavapiirimme graafisen alan ammattilaisia. Oppaan kuvittamisesta vastasi graafinen suunnittelija Minna Roppola, ja oppaan taitosta uusmediasuunnittelija/ Art Director Ville Juvonen. Teimme heidän kanssaan tiivistä yhteistyötä, jotta saimme lopputuloksen vastaamaan asettamiamme tavoitteita parhaiten.

Koko opinnäytetyöprosessin ajan olimme yhteydessä päivähoidon henkilökunnan kanssa sähköpostitse sekä puhelimitse. Tämän lisäksi teimme yhteistyötä Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen (JYTE) neuvolan osastonhoitaja Niina Huttusen kanssa, sekä terveydenhoitaja Seija Sulolan kanssa. Neuvoloiden yhteistyöhenkilöt toimivat ohjauksellisena tukena oppaan sisällön rakentamisessa. Opinnäytetyön tekemisessä olemme edenneet Jyväskylän ammattikorkeakoulun ohjeiden mukaisesti käyttäen opinnäytetyön etenemisen suunnittelu ja seuranta-lomaketta.

6 Oppaan suunnittelu ja toteutus

Opinnäytetyön tuotoksena syntyneen oppaan tehtävänä on helpottaa tiedonhankinnan sujuvuutta ja nopeutta päivähoidossa. Opas antaa ajantasaista tietoa lasten tarttuvista taudeista päiväkotien työntekijöille sekä heidän kauttaan lasten vanhemmille. Opas on tuotos, jossa oleellisin käytännön ja teorian tieto aiheesta on pyritty sisällyttämään yhteen ja samaan paikkaan. Päivähoidossa lasten infektioista tarvittava tieto on helposti saatavissa, rakenteeltaan mahdollisimman johdonmukaista ja helppolu-kuista.

Opasmuodon valitessamme otamme huomioon mahdolliset päivitystarpeet. Luovutamme oppaan tiedostot Jyväskylän kaupungin päivähoitopalveluille ja annamme heille muutosoikeuden oppaan päivittämistä varten. Paperisen version lisäksi oppaasta on tehty toimeksiantajalle myös sähköinen pdf-tiedosto, mikä lisää sen saatavuutta ja tavoitettavuutta kohderyhmälle, sekä lisää tätä myöten myös oppaan käyttöarvoa.

6.1 Terveysaineiston tuottaminen

Kommentti [LS3]: tämä alaotsikko voisi olla jo pääotsikon alla

Terveysaineiston tehtävänä on edistää ja tukea aineistoa koskevien yksilöiden terveyttä (Rouvinen-Wilenius 2001). Terveysaineiston tuottaminen alkaa tarpeen ja kohderyhmän määrittelyllä. Kohderyhmää on mahdollisuuksien mukaan hyvä käyttää tarpeiden kartoittamisessa ottamalla huomioon kohderyhmän toiveet ja ajatukset aineiston sisällöstä. Kohderyhmän ja tarpeiden määrittämisen jälkeen valitaan parhaiten sopiva viestintätapa, jolla aineisto saadaan välitettyä kohderyhmälle. (Parkkunen, Vertio & Koskinen-Ollonqvist 2001, 8-9.)

Terveyden edistämisen keskus (Tekry) on koonnut terveysaineistolle laatukriteerit. Painotuotteessa laatukriteerit on jaoteltu neljään osa-alueeseen, mikä auttaa tekijöitä aineiston suunnittelussa. Hyvään terveysaineistoon tarvitaan kriteeristön kaikkia komponentteja. (Parkkunen ym. 2001, 10.)

Taulukko 3. Hyvän terveysaineiston laatukriteerit (Parkkunen ym. 2001)
(Taulukko tässä välissä)

6.2 Oppaan suunnittelu

Teemme yhteistyötä Jyväskylän kaupungin päiväkotien kanssa, joita oppaamme tulee jatkossa palvelemaan. Toimeksiantajan kanssa sovimme ensimmäisellä tapauksella oppaan karkeasta sisällöstä, ulkoasusta, päivitysmahdollisuuksista

ja painattajasta. Oppaan toivottiin sisältävän tietoa lasten tarttuvien tautien oireista, hoidosta ja eristämistarpeista. Esille nousi myös tartuntatautien ehkäiseminen päiväkotiympäristössä sekä oppaan sisällön helppolukuisuus ja tekstin ymmärrettävyys.

Toimeksiantajan kanssa käydyn palaverin jälkeen lähdimme kartoittamaan oppaan kohderyhmämme tarpeita ottamalla yhteyttä Jyväskylän kaupungin päiväkotien johtajiin lähestymällä heitä joukkosähköpostilla. Viestimme jälkeen saimme paljon yhteydenottoja johtajilta sähköisesti sekä puhelimitse. Saimme yhteydenottoja johtajien lisäksi myös lastentarhanopettajilta sekä lastenhoitajilta. Yhteydenottojen perusteella saimme käsityksen päivähoidon henkilökunnan toiveista ja tarpeista oppaan sisältöä koskien.

Tutustuttuamme opinnäytetyömme teoriapohjaan, aloimme suunnitella oppaan sisältöä sieltä saadun tiedon pohjalta huomioiden toimeksiantajan ja kohderyhmämme toiveet. Tavoittemme oli tehdä oppaasta kohderyhmälle sopiva, selkeä ja käytännöllinen kokonaisuus. Lähtökohtanamme oli oppaan helppolukuisuus, mikä oli kohderyhmämme toive. Oppaan sisällön järjestys mietittiin huolellisesti, jotta saimme oppaasta selkeän ja johdonmukaisen. Oppaan kooksi valittiin A5, mikä sopii hyvin erilaisten oppaiden ja ohjeiden julkaisuun kätevän kokonsa ansioista ja se on tarvittaessa helppo tulostaa.

Painotuote sopii hyvin tiedon välittämiseen, jonka vuoksi valitsimme viestimeksi opasmuodon. Painotuotteelle oli myös tarvetta, sillä Jyväskylän kaupungilla ei ole lasten infektioista yhtenäistä painettua ohjetta päivähoitoon.

6.3 Oppaan toteutus

Oppaan toteutuksessa on huomioitu yhteistyöhenkilöiden ohjaus sekä päivähoidon henkilökunnan toiveet. Suunniteltuamme oppaan sisällön, kokosimme oppaan tekstiosuudet ja aloitimme oppaan tuottamisen julkaisumuotoiseksi. Oppaan tekstiosuuksien sisältö ja kieliasu mietittiin tarkasti. Oppaan sisältö perustuu tämän raportin teoriaosuuteen kohderyhmän toiveet huomioiden.

Luetimme tekstiosuuden ulkopuolisilla henkilöillä ja saamamme palautteen pohjalta muokkasimme tekstejä vielä ennen niiden luovuttamista taittajalle. Painotuotteessa yksi tärkeimmistä ominaisuuksista on tuotteen houkuttelevuus, jotta tuote kiinnostaisi lukijaansa. Oppaan ulkoasuun vaikutti paljon kuvittajamme Minna Roppolan piirtämät kuvat ja niiden värimaailma. Kuvittajan käyttö toi oppaan visuaaliseen ilmeeseen enemmän mahdollisuuksia.